

ПРОТОКОЛ

№ 6/20.04.2021 г.

РЕДОВНО ЗАСЕДАНИЕ НА СЪВЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ ПО ЗАКОНА ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

Днес 20.04.2021 г., се проведе редовно заседание на Съвета за наблюдение по Закона за хората с увреждания.

С оглед въведените противоепидемични мерки, заседанието беше проведено дистанционно, чрез платформата „ZOOM”.

Присъстваха следните членове на Съвета:

1. Доц. д-р Диана Ковачева – председател на Съвета за наблюдение и представител на омбудсмана на Република България
2. Ива Поповска – представител на неправителствените организации на и за хората с увреждания и заместник-председател на Съвета
3. Хюсеин Исмаил – представител на омбудсмана на Република България
4. Доц. д.н. Стоян Ставру – представител на Българската академия на науките
5. Весела Одажиева – представител на неправителствените организации на и за хората с увреждания

Секретари: Иван Дечев и Кристина Лалова

Присъстваха още:

Поля Христова – главен експерт в Отдел „Анализ, превенция и международно сътрудничество“, Комисия за защита от дискриминация

Ева Жечева – директор на Дирекция „Права на детето“ в администрацията на омбудсмана и заместник-член на Съвета за наблюдение

Стефан Попвасилев – експерт към Отдел „Социални права, образование, здравеопазване и околна среда“

Заседанието беше открито в 11:10 ч от г-жа Диана Ковачева в качеството ѝ на председател на Съвета за наблюдение.

Заседанието протече при следния дневен ред:

1. Обсъждане и приемане на Годишна програма за дейността на Съвета за наблюдение.
2. Обсъждане по разработване на индикаторите за наблюдение по чл. 9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания.
3. Обсъждане на актуални въпроси по правата на хората с увреждания.
4. Разни.

След кратко въведение г-жа Ковачева даде думата на членовете за предложения и допълнения по проекта за дневен ред.

Тъй като нямаше предложения и допълнения по дневния ред, той беше подложен на гласуване.

РЕШЕНИЕ:

Дневният ред беше приет с единодушие.

ПО ТОЧКА 1:

Обсъждане и приемане на Годишна програма за дейността на Съвета за наблюдение

Г-жа Ковачева разясни, че срокът на Годишната програма на Съвета, действаща за периода от октомври 2019 г. до 31 декември 2020 г., е изтекъл.

Подчерта, че Съветът не е изпълнил дейностите за изработване на индикатори за мониторинг и за изработване и приемане на инструмент за анализ на архитектурната достъпност и за анализ на достъпността на поне 5 обществено значими обекти/места.

Отбеляза, че като орган, председателстващ Съвета за наблюдение, и в изпълнение на ангажиментите на омбудсмана, е подготвен и изпратен първоначален проект на Годишна програма за дейността на Съвета до края на годината.

Уведоми, че е получено предложение от г-жа Весела Одажиева, която предлага да бъдат добавени и темите за запрещението и палиативните грижи.

Г-жа Ковачева предостави думата на г-жа Одажиева, която да представи по-подробно предложението си.

Г-жа Одажиева обясни, че определена част от хората с психични и интелектуални увреждания са поставени под запрещение и от десетки години не могат да упражняват самостоятелно правата си.

Отбеляза още, че е значителен броят на гражданите, които се нуждаят от палиативните грижи, но този вид подкрепа не е достатъчно развита.

Предложи в Годишната програма да бъдат включени двете теми за гарантиране на правата на засегнатите граждани.

По точката се включи и г-жа Ива Поповска, която описа проблема с ниския размер на възнагражденията на работещите в социалните услуги от резидентен тип.

Предложи и тази тема да бъде включена в Годишната програма за дейността на Съвета за наблюдение.

РЕШЕНИЕ:

След проведено гласуване присъстващите на заседанието членове взеха решения предложенията на г-жа Одажиева и на г-жа Поповска да бъдат включени в Годишната програма.

Беше одобрено в срок до 23.04.2021 г. г-жа Одажиева и г-жа Поповска да изпратят конкретните текстове на предложенията, които да бъдат включени в програмата.

ПО ТОЧКА 2:

Обсъждане по разработване на индикаторите за наблюдение по чл. 9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания

Диана Ковачева напомни за решението, взето от Съвета на предходното заседание, за изготвяне на индикатори по чл. 9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания, свързани само с частта за архитектурната достъпност.

Отбеляза, че Съветът вече има основна информация за това какво следва да отразяват индикаторите, с оглед проведеното обучение с Агенцията на ЕС за основните права (FRA) през февруари 2020 г.

Уведоми, че от институцията е направено проучване на документите, които са издавани от ООН, от Комитета за правата на хората с увреждания и от други официални източници по въпроса.

Констатирано е, че междувременно е приключен проектът на Комитета за правата на хората с увреждания „Bridging the gap”, чиято цел е създаването на индикатори за наблюдение на Конвенцията.

Разясни, че през 2020 г. от Комитета за правата на хората с увреждания са също така публикувани два отделни документа, свързани с индикаторите. Единият е по отношение на често задаваните въпроси, а другият – за събирането на данни по индикаторите.

Акцентираща, че от институцията е направен превод на документа с индикаторите по чл. 9, изработен по проекта „Bridging the gap”. Отделно от това е направен и превод на Коментара № 2 на Комитета във връзка с прилагането на чл. 9 от Конвенцията. Документите бяха изпратени на членовете на Съвета.

Информира, че при наличието на тези документи, от институцията са изготвени два първоначални проекта на документи, свързани с индикаторите. Единият е общ документ, който представя информация за индикаторите и за начина на събиране на данни. Във втория вече са разписани конкретно индикаторите по чл. 9 за достъпност на архитектурната среда, както и методика за попълването им.

Омбудсманът уведоми, че двата документа ще бъдат изпратени на членовете на Съвета с протокола от проведеното заседание.

Предложи, в срок до 15-ти май членовете да изпратят бележките и редакциите си, за да бъдат обсъдени и отразени.

Тъй като нямаше други предложения по този въпрос, Диана Ковачева подложи на гласуване направеното предложение.

РЕШЕНИЕ:

Решението беше прието с единодушие от присъстващите членове.

ПО ТОЧКА 3:

Обсъждане на актуални въпроси по правата на хората с увреждания.

1. Предложеният проект на изменение на Приложение 1 от Наредбата за медицинската експертиза, публикуван за обществено обсъждане на 05.04.2021 г.

Омбудсманът представи накратко предложения проект, в който са изменени някои от процентите по отделни заболявания.

Отбеляза, че в петък (16.04.2021 г.) е получено писмо от секретаря на Националния съвет за хората с увреждания, че в периода от 19.04.2021 г. до 21.04.2021 г. включително, ще се провежда неприсъствено заседание по въпроса.

Уведоми, че в институцията на омбудсмана е получено писмо от Фондация „Живот със синдром на Даун“, адресирано до министъра на здравеопазването, до председателя на Народното събрание и до омбудсмана на Република България.

Г-жа Ковачева прочете писмото и представи исканията на фондацията за провеждане на среща, на която да бъдат обсъдени спорните въпроси по Приложение № 1.

Омбудсманът подчерта, че дискусиите са важни и това е възможност да се чуе гласът на заинтересованите граждани.

Доц. Ковачева предложи да се изпрати препоръка до министъра на здравеопазването в оставка за провеждането на публична дискусия с всички заинтересовани страни.

Тъй като нямаше други предложения по този въпрос, Диана Ковачева подложи на гласуване направеното предложение.

РЕШЕНИЕ:

Направеното предложение беше прието с единодушие от присъстващите членове.

2. По проблема с Информационната система за контрол на медицинската експертиза, поставен от г-жа Одажиева.

Г-жа Ковачева отбеляза, че в институцията е постъпило писмо от г-жа Одажиева, в което се отбелязва, че Информационната система вече работи, но не и за хората с увреждания – има информация, че към момента все още не може да се ползва дори с КЕП (да се подаде заявление), а имаше обещания да може да се ползва и с ПИК.

Председателят на Съвета даде думата на г-жа Одажиева за представяне на проблема.

Г-жа Одажиева отбеляза, че системата не работи за хората с увреждания. Посочи, че системата не работи с КЕП. Посочи, че дори упълномощените лица не могат да се регистрират в системата, както и да подават заявления електронно. Не е разработена още възможността за подаване на документите с ПИК, тъй като значителна част от хората с увреждания нямат възможност да работят с електронен подпис.

Във връзка с изложеното от омбудсмана е предложено да бъде изразено становище до министъра на здравеопазването в оставка, което да отразява изложените констатации.

Тъй като нямаше други предложения по този въпрос, Диана Ковачева подложи на гласуване направеното предложение.

РЕШЕНИЕ:

Направеното предложение беше прието с единодушие от присъстващите членове.

3. Друг проблем са таксите за ползване на социалните услуги.

Омбудсманът отбеляза, че в институцията постъпват жалби във връзка с прилагането на чл. 12, ал. 8 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците, в който е уредена възможността таксите за ползване на социалните услуги Център за социална рехабилитация и интеграция, Център за временно настаняване, звено "Майка и бебе" и Дневен център, включително и при седмична услуга, когато са делегирани от държавата дейности, да не се заплащат от лицата за периода от 13 март 2020 г. до 31 декември 2020 г.

Информира, че граждани са недоволни, че за периода след 31 декември 2020 г. обаче не е гласувано решение от Народното събрание за изменение на разпоредбата. Поради тази причина потребителите на посочените социални услуги следва да заплащат тяхната стойност.

Доц. Ковачева акцентира върху факта, че няма промяна в ситуацията след 1 януари 2021 г., като обявената противоепидемична обстановка е продължена до 30 април 2021 г.

Омбудсманът отбеляза, че са налице предпоставки да бъдат предприети действия за отправяне на препоръка, с оглед затрудненото положение на хората с увреждания и потребностите им да ползват социални услуги в общността.

Предложи Съветът да изрази становище до новия председател на Народното събрание, което да отразява изложените констатации.

Тъй като нямаше други предложения по този въпрос, Диана Ковачева подложи на гласуване направеното предложение.

РЕШЕНИЕ:

Направеното предложение беше прието с единодушие от присъстващите членове.

4. Възможностите за получаване на асистентска подкрепа от гражданите с трайни увреждания, които са с определени вид и степен на увреждане/степен на трайно намалена работоспособност, но без определено право на чужда помощ, след 1 януари 2021 г.

Омбудсманът информира, че в институцията постъпват жалби относно невъзможността на граждани с увреждания, които са с определени вид и степен

на увреждане, но са без право на чужда помощ, да получават необходимата им асистентска подкрепа след 1 януари 2021 г.

Техните случаи не попадат в приложното поле нито на Закона за социалните услуги, нито в Закона за личната помощ.

Тези граждани са получавали подкрепа по Проект „Патронажна грижа за хора с увреждания“, реализиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси, но след приключването на проектните дейности значителен брой хора с увреждания са оставени без лични асистенти и без помощ.

В определена част от общините проблемът беше решен, но не във всички.

Г-жа Одажиева уведоми, че на 20.04.2021 г., преди заседанието на Съвета, е внесен проектът на Закона за изменение и допълнение на Закона за личната помощ от народни представители.

Според г-жа Одажиева чрез законопроекта се предлага възстановяване на първоначалния вариант на Закона за личната помощ, в който не са налице ограничения на обхвата на ползвателите и на броя часове за ползване на асистентска подкрепа.

Г-жа Одажиева акцентира върху необходимостта от провеждане на широки публични обсъждания относно законопроекта и неговите изменения.

Предложи Съветът да се включи със становище, в което да се отбележи необходимостта от провеждане на публично обсъждане.

Иван Дечев отбелязва, че въпросът със Закона за личната помощ е отделен и изисква отделни действия.

Посочи, че е необходимо преди да се изразява становище членовете на Съвета да се запознаят с текстовете.

Подчерта, че обсъждането, евентуалното приемане и влизането на нормативния акт в сила ще отнеме време и предвид факта, че са необходими допълнителни ресурси, които не са предвидени в текущия бюджет на държавата за 2021 г., е възможно да се започне с прилагането на разпоредбите от следващата година.

Според г-н Дечев, е необходимо на първо време да бъде отправена препоръка до министъра на труда и социалната политика в оставка за текущо и максимално скорошно разрешаване на проблема в общините, в които това не е направено, чрез програми, както е било до момента.

Доц. Стоян Ставру подчерта, че е необходимо централно разрешаване на проблема, тъй като това е разпределение между функциите на централната и местните самоуправления, което създава неравенства. Някои от общините успяват

да се справят, докато други – не, което превръща хората в заложници доколко съответните общини ще се справят, което е форма на фактическа дискриминация.

Смята, че държавата следва да се намеси, за да се осигури гаранция и сигурност на хората, че ще получават необходимата подкрепа навреме.

Доц. Ковачева акцентира, че това е проблем, който се повтаря всяка година.

Предложи да се изпрати становище до министъра на труда и социалната политика в оставка, който следва да се ангажира с решаването на проблема.

Тъй като нямаше други предложения по този въпрос, Диана Ковачева подложи на гласуване направеното предложение.

РЕШЕНИЕ:

Направеното предложение беше прието с единодушие от присъстващите членове.

ПО ТОЧКА 4:

Разни

Омбудсманът представи предстоящите въпроси за обсъждане пред Съвета.

1. Годишен отчет на Съвета за наблюдение

Информира, че срокът за внасяне на Годишния отчет на Съвета за наблюдение в Народното събрание е до 31 май.

Омбудсманът предложи да изпрати проект на отчета на Съвета до 27 април, а членовете да изпратят бележките и коментарите си до 15 май.

РЕШЕНИЕ:

Тъй като нямаше други предложения по този въпрос, Диана Ковачева подложи на гласуване направеното предложение, което беше прието с единодушие от присъстващите членове.

2. Период на провеждане на следващото заседание на Съвета

Омбудсманът предложи следващото заседание да бъде проведено в първата половина на месец юни 2021 г.

Тъй като нямаше други предложения по този въпрос, Диана Ковачева подложи на гласуване направеното предложение.

РЕШЕНИЕ:

Решението беше прието с единодушие от присъстващите членове.

Предвид изчерпване на приетия дневен ред, заседанието беше закрито от председателя в 12.10.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Списък на присъствалите

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
Име, фамилия, подпис

ЧЛЕНОВЕ:

1.
Име, фамилия, подпис

2.
Име, фамилия, подпис

3.
Име, фамилия, подпис

4.
Име, фамилия, подпис

5.
Име, фамилия, подпис

6.
Име, фамилия, подпис

7.
Име, фамилия, подпис

8.
Име, фамилия, подпис

СЕКРЕТАР:.....
име, фамилия, подпис